

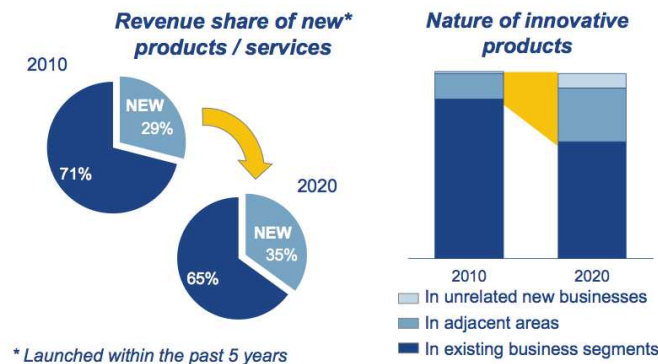
Autor: Lejla Softić, dipl.oec.¹

Značaj inovacija za razvoj poslovanja

Razvoj poslovanja u 21. stoljeću nije moguće zamisliti bez inovacija, koje su potrebne kako bi se poboljšala učinkovitost i profitabilnost poslovanja, a kako bi preduzeće moglo ostati konkurentno na sve dinamičnijem i promjenljivijem tržištu. Inovacije nisu uvijek povezane sa kreiranjem ili implementacijom novih tehnologija ili lansiranjem novih proizvoda i usluga. To je prije svega proces generiranja i implementacije novih ideja na način da se obezbjedi kontinuiran i održiv poslovni rast.

Šta je inovacija?

Inovacija je proces stvaranja novih ideja, proizvoda/usluga ili metoda za rješavanje problema. Često podrazumijeva pristup postojećoj ideji ili proizvodima/uslugama iz nove perspektive s ciljem njihovog poboljšanja. Općenito postoje tri kategorije inovacija: inovacija proizvoda/usluga, poslovnih procesa i poslovnog modela. Faktori koji pokreću inovacije proizvoda/usluga uključuju: tehnološki napredak, promjene u zahtjevima ili potrebama kupaca, zastarjeli dizajn i još mnogo toga. Inovacija poslovnih procesa je poboljšanje procesa uključenih u stvaranje, isporuku i podršku proizvodu ili usluzi. Ova vrsta inovacije ponekad se zanemaruje, jer ne stvara uvijek izravan ili mjerljiv porast potražnje ili prodaje. Inovacija poslovnog modela je proces promjene vrijednosti koja će biti pružena kupcima i načina na koji će se ta vrijednost isporučiti da bi se ostvario profit u preduzeću.

Source: ADL Global CTO/CIO Survey 2011

Različiti pristupi kreiranju i implementaciji inovacija

Više je različitih načina na koji različita preduzeća (mikro, mala, srednje velika i velika), ali i različite poslovne funkcije unutar jednog preduzeća (proizvodnja, prodaja, marketing itd.) mogu pristupiti kreiranju i implementaciji inovacija. Svaki pristup kreiranju i implementaciji inovacija uključuje različite aspekte poslovanja preduzeća. Stoga su inovacije ključni dio uspješnog poslovanja preduzeća.

Tri najznačajnija pristupa (modela) pri kreiranju i implementaciji inovacija su:

- inovacija modela kreiranja prihoda, sa ciljem pronalaska novih načina za njihovo povećanje, što podrazumijeva inoviranje proizvoda i usluga iz trenutne ponude, cijena i ciljnog tržišta
- inovacije poslovnog modela, sa ciljem promjene poslovne strategije i misije, tehnologije koja se koristi, što podrazumijeva i promjenu trenutnih poslovnih procesa
- inovacija industrijskog modela sa ciljem plasiranja proizvoda/usluga u drugu industriju ili čak stvaranje nove industrije, koja će se uskladiti s njihovom misijom i proizvodima/uslugama.

softconsulting

Sistemski pristup inovacijama i razvoju poslovanja

Poslovni izazovi su svuda oko nas i sa njima se suočavaju sva preduzeća, bez obzira na njihovu djelatnosti ili veličinu. Ukoliko preduzeće ne savlada trenutne izazove, na način da inovira svoje poslovanje, postoji opasnost za stagnacijom poslovanja odnosno gubitkom ili propuštanjem šanse na tržištu. Stoga je sistemski pristup kreiranju i implementaciji inovacija veoma važan za razvoj poslovanja.

Više je razloga zbog kojih su inovacije ključne za dugoročno uspješno poslovanje, a najznačajniji su:

- omogućavaju bolju prilagodljivost (fleksibilnost) pri prevladavanju izazova i upravljanju promjenama, čime se sprečava status quo (stagnacija) koja je izuzetno štetna za poslovanje
- potiču rast i razvoj poslovanja, što je ključno za opstanak na visoko konkurentnom tržištu
- omogućava prepoznatljivost preduzeća (brenda) na tržištu, u odnosu na njihove konkurente koji nude slične proizvode ili usluge.

Da bi se u preduzeću obezbjedio sistemski pristup inovacijama, neophodno je da preduzeće ima kreiranu odgovarajuću [inovacijsku strategiju](#) i [budžet za inovacije](#). Međutim, njegovanje organizacijske kulture koja potiče razvoj inovacija i kreativno rješavanje problema postaje sve važnije za sistemski pristup inovacijama. Stoga razvoj ljudskih potencijala, koji će biti kreativni pojedinci i suradnički timovi orjentirani na inovacije, i nosioci razvoja poslovanja preduzeća, trebaju biti u fokusu pri strateškom upravljanju i sistemskom pristupu inovacijama.

Inovacije i društveno odgovorno poslovanje

Cirkularna ekonomija se zasniva na inovacijama, a društveno odgovorno poslovanje postaje standard uspješnog poslovanja. Kreiranje inovacija koje su orjentisane na implementaciju [ESG](#) (environmental, social, and governance) aspekata poslovanja postaje sve važnije za održivo poslovanje suvremenih preduzeća. U tom smislu postaju sve značajnije:

- organizacijske inovacije, kao način iskorištavanja novih tehnologija za poboljšanje organizacijske strukture preduzeća, čineći ga učinkovitijim i otvorenijim za nove ideje, gdje se promjene uvode primjenom novih metoda vođstva, sa ciljem dvosmjerne komunikacije i dobijanja novih ideja, bez zanemarivanja bilo kojeg/čijeg mišljenja u suradničkom timu i sl.
- ekološke inovacije, kao novi način za smanjenje zagađivanja i uništavanja planete Zemlje, kroz smanjenje emisija, smanjenje zagađivača, poboljšanje recikliranja i povrata materijala kroz njihovo ponovno iskorištavanje kao ulaznih resursa i sl.
- socijalne (društvene) inovacije, kao novi način poboljšanja zdravstvene zaštite i beneficija zaposlenika, kroz obrazovanje o finansijskom blagostanju i procjeni fer plaće (doprinosa zaposlenika), kako bi se poboljšala ukupna kvaliteta života zaposlenika. Nadalje, ove inovacije podrazumijevaju i podržavanje ostalih ciljeva socijalne pravde, poput kampanja za jednakost i sl.. Naime, suvremeni zaposlenici i potrošači očekuju od preduzeća da zauzme stav o svim bitnim pitanjima u društvu (npr. prava marginaliziranih kategorija pri zapošljavanju i sl.).

Zaključak

Suvremeni potrošači i poslovni partneri postaju sve izbirljiviji kada je primjena suvremenih trendova i tehnologija u pitanju. Globalni trendovi su, u veoma kratkom vremenskom periodu, dostupni širem auditoriju: potrošačima, poslovnim partnerima i drugim tržišnim dionicima. Ukoliko suvremeno preduzeće želi zadržati svoju trenutnu tržišnu poziciju i istaknuti se na tržištu među brojnom (globalnom) konkurencijom, neophodno je da sistemski pristupi procesu razvoja inovacija. Inovacije ne samo da povećavaju krajnji finansijski rezultat poslovanja preduzeća, nego imaju za cilj postizanje jedinstvenosti i prepoznatljivosti brenda na tržištu, što ima dugoročni uticaj na cjelokupni razvoj poslovanja preduzeća. Domicilna preduzeća, ukoliko žele ostati konkurenta na suvremenom tržištu, kada kreiraju svoju poslovnu strategiju, dio vremena trebaju odvojiti i za procijenu kako mogu biti inovativna i biti ispred globalnih tržišnih trendova. Samo na taj način će postići i razvoj svog poslovanja.